

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre . 5 " -- "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hóra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő irod. Simonffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legnépszerűbb
árúszámlás mellett
vételnek fel.

Tisza Kálmán.

Debrecen, szeptember 5.

(—s) A szabadelvűpártnak jelenlegi vezéregyéniségei után egy közkatonája is hallatta szavát. Csak hogy ez a közkatoná, amint ő magát nevezni szokta, nemcsak közönséges közlegény ám, hanem a szó legigazibb értelmében kiérdemült generális, s épp ezért szava, súlyos és jelentőséggel bír az egész országban. Jól esik konstatálnunk, hogy ennek az érdemes férfinak, kinek nevéhez fűződik igen sok tekintetben tizenöt évi fejlődésünk s haladásunk, szavai a legteljesebb összhangban állanak a nagybányai és a kolozs-monostori beszéddel, mert ez a szabadelvű párt belső tömörségének nem kicsinylendő újabb bizonyítéka ismét.

Az egyházpolitikai reformok történeti oldalát magas államférfiai színvonalon álló pragmatikus módon tárta föl újból, ami éppen olyan kiváló alaktól, minő Tisza Kálmán, annál is kívánatosabb volt, mert hisz még most is egyre működnek az ultramontanizmus és klerikalizmus ádáz agitátorai, kik fegyvereiket egyáltalában nem válogadják meg és a közvéleményt egyebek között avval az állítással is igyekeznek tévutra vezetni, hogy a kormány taktikai okokból vetette föl az egyházpolitikai kérdéseket s hogy azok semmiképp sem voltak indokolva, amely állítás különben a parlamentben is hallható volt ellenzéki oldalról.

Tisza Kálmán a kérdés genézisére történeti visszapillantást vetve a 40 es évektől a 70-es évekig végig tekintve helyes és tárgyilagos színben tüntette föl, hogy a dolgok miképp fejlődtek odáig, ahol az egyházpolitikai kérdések megoldása elodázhatlanná vált. — E történeti visszapillantásában Tisza Kálmán nem csekély elismeréssel emlékezett meg Apponyi Albert gróftól, mint a liberális eszme buzgó előharcosáról, amely e ismerésnek azonban Apponyi maga törtele a koronáját, midőn utóbb a szabadelvű egyházpolitikai program elnevezésévé lón.

A legközelebbi jövő feladatául a közigazgatási reformot Tisza Kálmán is elfogadja, ami — bár ő törzsökös híve volt a municipalismusk s ennek jeléül még ma is bizonyos piétást tanúsít a tradicionális szervezetünk iránt — mégis indokolt és fokozatos átmenetnek eredménye. Hisz Tisza Kálmán már akkor hívévé lett a közigazgatás államosításának, midőn kinevezett közegeket is sorozott a megyei és városi tisztikarba, midőn a korlátlan szabad választást a képesítéshez kötött minősítéssel megszorította és a törvényhatósági közgyűlés hatáskörét bizonyos dolgokban a közigazgatási bizottságra ruházta, illetve a vonatkozó törvényjavaslatokat miniszterelnök korában előterjesztette.

Még a nemzetiségi kérdésről is szólt Tisza, miként Wekerle és Hieronymi, és erőteljes szavakkal utalt arra, hogy

már sokkal nagyobb veszélyeket is kiáltunk, midőn horvát, szerb, oláh, szász és tót nemzetiségi kérdés létezik. Bizony jól eset a kishitű siránkozások és elcsüggedt hazafiui jajgatások közepette bátor, énrzetes szavakat hallani oly férfutól, aki az igazi veszedelmek elől sohasem hunyta be szemét.

— **Belföldi hírek.** (Vadnay Andor főispán.) A király Tallián Béla Békés- és Csongrád-vármegyék főispánját ez utóbbi állásától fölmentette és helyébe Vadnay Andor miniszteri osztálytanácsost nevezte ki. — (Margitsziget eladása.) József kir. herceg tegnap levelet intézett a főváros tanácsához, melyben a városnak a szigetet elsőbbségben és kedvezményes áron ajánlja fel. A sziget árát 3 és fél millió forintba szabta meg a kir. herceg. — (Beszámoló.) Szunyogh Szabolcs, a berettyó-ujtali kerület országgyűlési képviselője, vasárnap, szeptember 9-én tartja meg beszédét délelőtt templom után Berettyó-Újfaluban és B. Sz. Mártonban, délután pedig Váncsodon és Péterszegen beszél. — Justh Gyula, az országos függetlenségi és 48-as pártelnöke szombaton tartja meg beszámolóját Szolnokon. — (Mozgalom a Magyar Állam ellen.) A Magyar Állam kiadóhivatalának, eddig több mint háromszáz előfizetője küldötte vissza a lapot, azért, mert a hercegprimást oly kiméletlenül megtámadta. A visszaküldők között két püspök is van.

— **Külföldi hírek.** (Oláh-kérdés a békekongresszuson.) Hágában a békekongresszus választmányi ülésén az oláh-kérdést, a parlamenti értékelést napirendjéről levették. Erre Urechia, az oláh exminiszter társával kivonult a teremről. (Ujalkotmány Szerbiának.) Megbízható forrás

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Üres fészek . . .

Üres fészek áll az eresz alatt,
Két kis fecske költe ott fiakat
S hogy a fiak szárnyaikra keltek,
Nincs lakója a kis lakó helynek.

Ugy vártuk a tavaszt, hogy a fészek,
Lakott legyen s csengjen a vigének,
De a fecskék vissza nem jövének,
Oda veszték valahol szegények.

S hogy nem volt a fészeknek lakója,
A ki híven gondozgatta volna,
Hulladozott, teredezett szépen,
S olyan hamar elpusztult egészen.

Éppen ilyen fészek az én szívem,
Lakója: a remény védi híven,
S ha a lakó odaveszne, — érzem,
Elpusztulna szívem is egészen

Zivuska Andor.

A fekete gyöngy.

— Léon de Tinséau. —

Mindig nevetnem kell a párisiakon, ha nyár derekán az újságok tudósításait idézve arról sóhajtoznak, hogy Párisban vízhiány ural

kodik. Ah, ismerék én a vörös tenger túsó partján egy hatvanezer lakossal bíró várost, a melynek Aden a neve és a mely egy alig kibült lánván épült. Ott nem találnak a szegény meg boldogult Alphau ur*) rágalmazói India minden kincséért sem egy zöld haimot, sem egy levélke salátát, sem egy csépp vizet.

— Mi történik azonban eső idején az égből aláhulló nedvességgel? kérdeztem Pujol barátomat, a ki vendégszerető ciceroném volt a sziklás városban, midőn azt Kinából való hazatértemkor érintettem.

— Ha esik, akkor a nyilvános viztartók felfogják az esőt De immár öt éve, hogy az idevaló emberek nem láttak felhőt az égen.

— De honnan való akkor az a víz, a melyet ma a reggeli után ittunk?

— A gyárból. Az angolok lepárolják a tenger vizét és az ekkép nyert vizet — amely egyébiránt teljesen kifogástalan — aranyért árulják. Ily módon pótolja mai napság a tudomány minden terén a természet fukarságát. De a dolog nagyon költséges. Az én vizszámjám havonként száz frankot tesz ki, beleszámítva nőmnek a fürdőt, a ki a sós vizet sem bírja el.

Feljegyeztem ezeket a felvilágosításokat a jegyzőkönyvembe és azután visszatértünk a konzuátusra, a hol Pujol asszony, egy a pusztaban a többiekkel együtt lesült csinos francia asszonyka, a kit csak az nap óta ismertem várt bennünket.

Az országról és annak társadalmi viszoi-

*) Páris városi mérnöke.

nyairól csevegtünk. Pujol asszony sohajta beszélté el, hogy egy vén angol kisasszonyon és egy francia származású vendéglősnén kívül alig érintkeznek valakivel. Éppen sajnálatomat fejeztem ki a szép asszonynak egyhangú életmódja felett, a mikor Pujol a következő szavakkal szakított félbe:

— Kedvesem, ne titkolj el semmit és vald be, hogy ebben az arab városban — szeretőd is van.

A fiatal asszony látható bosszankodással vállalt vont.

— Egy szerető, a ki feketébb, mint a kémény! — jegyezte meg.

— Nagyon fekete, de nagyon szép! — kiáltott Pujol. És hozzá nagyon gazdag is. Az első kávéház tulajdonos Adenben, a mi azt jelentí, hogy az első mokka-kereskedő. Holnap elvezetlek hozzá. Valóságos fényűzés fogsz nála találni szőnyegekben és édességekben. És a csecsebecsék! Nőm hosszú órákat tölt nála és ha erőlyesen ellent nem mondanék, a dérek Mouloud képes lenne az egész házat kiüresíteni azoa ürügy alatt, hogy azok a tárgyak, a melyek azt díszítik, a „ladynek tetszenek.“

— Milyen tulzás! — szakította félbe áradozását Pujol asszony. Ne higgye, kérem, hogy azzal az ördögi négerrel bizalmasan érintkezem. Már legalább két hete mult, hogy utoljára voltam nála.

— Nőm rosszkedvű, mondá a konzul, mert ma reggel egyik legkedvesebb ékszerét elvesztette.

— Igen, kétségbe vagyok esve. Egész

ből hirdik, hogy a szerb új alkotmány kérdése csak a királynak európai utjáról való visszatérése után fog végleg eldönteni. Sándor király határozottan szabadelvű alkotmányt óhajtat. (Milliomos anarkista) Forliban elfogták fényes villájában Francolini Domenico anarkista vezért. Az elfogott számára, kinek vagyona egy millió lirára rug az új anarkista törvény értelmében Szardínia szigetét jelölték ki kényszerlakbelyül.

A külföld és a közegészségi kongresszus.

Budapest, szeptember 4.

A közegészségügyi és demográfiai kongresszus megnyitása Budapesten Károly Lajos főherceg, mint a király, a kongresszus legmagasabb védnökének helyettese által, már magában véve is hatalmas bizonyítéka a rendkívüli sikernek. A kongresszus elnökének, Hieronymi Károly belügyminiszternek tartalmas beszéde megfelelt a magyar államra néző rendkívül megtisztelő esemény komoly fontosságának. Hieronymi csak egy ténnyel hagyott — igen természetesen — megemlítenül: hogy mióta átvette a belügyminiszterium vezetését, ő maga tette a közegészségügy haladásának a legbecesebb szolgálatokat. Ez idő óta mondhatjuk, hogy az állami gondoskodás az egészségügyi reformokra nézve s járványok ellen minden profilaktikus rendszabályok javára a legnagyobb erélyvel érvényre lesz jutatva. A kongresszus elnöke erre a díszes polcra a választást ezuttal nem csak miniszteri állásának, hanem személyes érdemeinek is köszönheti.

Midőn a kongresszus megnyitásáról beszélünk, mindenek előtt Müller Kálmán doktor professzorról kell szólnunk, aki, mint a kongresszus főtitkára, igazi hadvezér talentumot tanúsított a kongresszus munkálatainak szervezésében. A külföldi kormányok képviselői úgy nyilatkoztak, hogy a főtitkár kitűnő szervezői cselekményeit mántának kell használni a jövő nemzetközi kongresszusoknál.

Hieronymi miniszter, a kinek francia nyelven mondott beszéde különösen a külföldi delegáltakra gyakorolt kitűnő benyomást, — mondá a kongresszusi küldöttekhez, — és különösen Magyarország fővárosában: kétségtelen bizonyítékait fogják önök tapasztalni

ennek a haladásnak. Egy aránylag rövid idő alatt nagy vasuti hálózatot teremtettünk Magyarországon, amit a vasuti tarifa rendkívüli leszállítása segített elő. Nagy terjedelmű vízszabályozási építkezések által kiterjedt mocsárterületeket, melyek évtizedeken át az egész ségre veszedelmes kigőzölgeket árasztottak szét, termékeny szántóföldé változtattunk. E fáradozásaink folytán Magyarország jóléte folyton emelkedett és a lakosság száma lényegesen megszaporodott.

A reformok közt, melyek Magyarországon ma napirenden vannak, kiváló helyet foglal el az egészségügyi viszonyok javítása. Az összes idevonatkozó intézmények tökéletesítése nálunk oly reform, melyet a nemzet közkívánata követel és a parlament már ismételtelen sürgetett ebben az értelemben.

Az a nyilatkozata is fontos Hieronymi miniszternek, hogy a kormány nem csak szavakat hangoztat, hanem a közegészségügy állami gondozásában a kongresszus munkálkodásának eredményeit komoly figyelembe veszi. A kormány törekedni fog, mondotta továbbá a miniszter, a közigazgatás minden ágában megvalósítani azokat az eszméket és tudományos vívmányokat, melyekre nézve a higiénikus reformerek működése világosságot teremtett.

Épp ily fontos a miniszter következő nyilatkozata, a melynek valóban nemzetközi fontosságot kell tulajdonítanunk: egy tény különös hordert biztosit a kongresszus tanácskozásainak, az a tény t. i., hogy ama kérdések, melyek minden államra, sőt az egész emberiségre nagy fontossággal bírnak, most a tudomány és az elmélet emberei által közösen tárgyalatának azokkal, a kiknek az a hivatásuk, hogy hazájukban gyakorlatilag alkalmazzák a tudományos kutatás vívmányait, eredményeit. A magyar kormány igen nagy előnynek tartja Magyarországra nézve, hogy az idő, melyet a tudományos tárgyalásokon kívül különféle kirándulásoknak szentelnek, alkalmat ad a kongresszus külföldi tagjainak, hogy Magyarországot megismerhessék.

Tudományos és kormánykörökben is fellette örvendenek a felett, hogy ezuttal, ellentétben a korábbi évekkel, az angol, francia és amerikai küldöttek részvétele rendkívül élénk. Csak Angliáról 80 kiküldött van jelen. Konstátálhatjuk tehát, hogy az utolsó, Magyarországon tartott kongresszus óta Angliának jelenleg Budapesten tartózkodó képviselőinek száma megtízszereződött.

A kongresszusnak a magyar államra és a magyar nemzet kulturális haladására a legörvendetesebb jelentősége van. A nemzet ezzel látható elismerést kap azért, hogy Magyarország a tudományos munkálkodásnak az összes kultúr népekkel közös terén egyenjogú helyet vívott ki a maga számára. A legbékésebb és egyedül áldásos hódítás ez. Hódítás benn a hazában, kulturális, gazdasági és tudományos haladás által. Meghódítása továbbá a nagy kultur nemzetek és a kisebb szomszédnépek rokonszenvének, melyek a szomszéd magyar államban, az alkotmányos szabadság és kulturális haladás ápolását tanálták ismerni. Már ezért is igazi nemzetközi béke-kongresszus ez a Magyarország fővárosába összehitt gyűlése a tudomány embe-reinek. Ezt bizonyítja a király védnöksége is.

Türr István a román kérdésben.

Türr István tábornok nyílt levelet intézett Passy Frigyeshez, az Institut tagjához, a „Société Française d'Arbitrage et de Paix entre les nations” elnökéhez. A levél így szól:

Budapest, 1894. aug. 31.

Kedves Passy uram!

Önhöz, mint az „Association pour l'Arbitrage international et la Paix” egyik legidősebb tagjához fordulok, hogy felhívjam figyelmét egy támadásra, mely összeegyeztethetlen azzal a szellemmel, mely társulatunk megalapítását vezette.

Négy esztendeje annak, hogy bizonyos románok befeketíteni igyekeznek Magyarországot, az európai sajtóban terjeszteni igyekeznek mindent azt a kérelhetetlen gyűlölséget, melyet a magyar nemzetel szemben éreznek. Nem akarom leleplezni kevéssé idealista számításukat, mely gyűjtő frázisaikat sugallja, de illetlennek tartom azt a szándékukat, hogy hamis panaszait a Hagában összegyűlt békekongresszus elé akarják vinni.

Az a kérdés, melyet elének akarnak adni, szigorúan véve, megállhatna egy részleti vagy történelmi kongresszuson, tudósok gyűlékezete előtt, a kik megítélhetnék, mi történt ezelőtt ezer esztendővel, a magyar állam alapításakor, a kiknek megvan a képesítésük annak megállapítására, hogy a rómaiaknak csak az Al-

nap hiába keresem egyikét azoknak a fekete gyöngyöknek, amelyeket fülemben szoktam viselni és amelyeket férjem Ceylonban vásárolt. A megmaradtról megítélheti, milyen volt a másik.

Közelebb hajótam és megállapítottam, hogy Pujol asszonynak kellemes illata és igen szépen formált füle van. Azután a beszéd más fordulatot vett és én felmentem a ház tetéjére aludni, amint az az ottani klíma mellett szokásos.

Másnap barátommal együtt a benszülőttek negyedébe mentünk, hogy Pujol asszony szertőjét meglátogassuk.

Mouloud ben Said, amint neve is mutatja, arab. Kávékereskedő és többszörös milliomos; nála lehet inni a világ legjobb makkáját.

Utközben találkoztunk egy honfitársunkkal, aki akadémiai levelező tagnak nevezte magát és földközűli uton volt. Uton azonban bölcs dolog akadémiai levelező tagokkal szemben bizalmatlannak lenni.

Mouloud, aki az angol nyelvet úgy beszélt, mint egy city-i kereskedő és az arab rászna — amely talán legszebb a világon — pompás példánya volt, a legszeretreméltóbban fogadott bennünket és megmutatta nemcsak raktárait, hanem lakását is, ami egyébiránt engem sokkal jobban érdekelt. Miután mindent megnéztünk, kávéét szolgáltatott fel, amely a mienkhez körülbelül úgy aránylik, mint a pezsgő a cukros vízhez. A kávé az elkerühetetlen csibuk és egy kanna friss víz követte.

Ez a víz, amelyet tevék hét mérföldnyi távolságról gummitömlőkön szállítottak, nem

volt éppen csábító De közel voltam az eltikadáshoz és Kinában még különöb folyadékkal is be kellett, hogy érjem.

De csodálatos! A víznek, amiut megízleltem, a legcsekélyebb kecskebőrszaga sem volt. Nem volt ugyan egész tiszta, de határozottan kellemes íze volt és — bámulatos — ibolya-illatot éreztem rajta.

Ez a körülmény nem csak nekem, hanem tudóunknak is feltűnt. Hosszas értekezésbe kezdett és végül arra az elég rendkívüli következtetésre jutott, hogy a víznek szenteleppel kellett érintkezésben lennie. Ez a gondolat, mint egy valószínű kincsebánya kulcsa, nagy lelkesedésre hangolta és végül arra kérte házigazdánkat, hogy egy tömlőt töltsen meg számára az illatos vízzel. Engem legnagyobb csodálkozásba az ejtett, hogy láttam, milyen zavarba ejtette e felfedezésünk a derék Mouloud ben Saidot.

Éppen az utolsó pohár vizet töltöttem, amikor poharam fanekén egy kemény tárgy koppanását hallottam, amely a folyadékkal együtt került bele.

Minő meglepetés! Egy fekete gyöngy volt, párja annak, amelyet Pujol asszony előző napon mutatott.

És ebben a pillanatban megismertem az illatot is. Hisz magam is oly kejes érzéssel szivtam be amikor barátom felesége, az üde francia asszonyka füéhez hajótam.

Szauakozva mosolyogtam a szénbányája felett töprengő tudóson. A felfedezés, a melyet tettem, éppen nem vágott az ásványtan körébe.

Szomoruan gondoltam arra a nyilatkozatra, a melyet szegény Pujol kevéssé előbb tett:

— Aden klímája a férfiakra bágyasztólag, a nőkre azonban izgatólag hat.

Mit tehettem? A pompás arab kedvetlen pillantásokat vetett reám és a férj jelenléte különösen is lehetetlenné tette, hogy felvilágosítást kérjek. Eszembe jutott, hogy a népjog sérthetlenségét biztosit ugyan a konzuloknak, de az arabok ezt a gyakorlatban, úgy látszik, nem ismerik el.

Mialatt a tudós tömlőjét bedugaszolta, sikerült a gyöngyöt észrevétlenül hatalmamba keríteni. Ezután elhagyuk az arab házat.

A tudós egyenesen a kikötőbe ment, én pedig visszatértem a konzulátusra, hogy a talált tárgyat átadjam gazdájának. Pujol, kinek dolga akadt, szerencsére magamra hagyott és így négy szemközt beszélhettem a szép bűnösessel.

— Micsi ott kegyedtől, nagyságos asszonyom, elbucusznam — szoltam szigorú hangon — kötelességemnek tartom ezt a gyöngyöt, az ön tulajdonát visszaszolgáltatni.

— A gyöngyöm! Milyen szerencse! Hol találta meg?

— Mouloud ben Saidnál! — feleltem, minden szótagot hangsúlyozva. — Pujol nem tud a dolgról, Istennek hála, semmit.

Midőn az asszony nagy csodálkozást mutatott, ugyanazon hangon így folytattam:

— Nem kell biztosítanom, hogy mint gentleman kívánom magam viselni és hogy erről az esetről senkivel sem fogok beszélni. Isten önnel, nagyságos asszonyom!

Elhagytam a szobát, miután alig érintet-

Dunánál való hódításuk lehet-e jogcím, a rómaiak által meghódított dákok javára.

A régészek és történetkutatók megállapítják, hogy a magyarok tizszázados uralma alatt azok a népek, a kik ezer évvel ezelőtt Pannóniában laktak és a később bevándorolt telepések is - és ez utóbbi kategóriába tartozik a románok legnagyobb része - megőrizték nyelvüket, vallásukat, szokásukat, hogy a „meghódított” faj képviselői a legnagyobb tisztességet elértek. Ha meglelt volna a magyaroknak az a törekvésük, melyet nekik tulajdonítanak, ha az a törökországi állam mintájára erőszakkal akartak volna magyarosítani, akkor Magyarországon csak magyarok lennének, de nem tették. A mai államférfiak ezt hibának találhatják, de azok, a kik emberi érzéssel bírnak, nem gáncsolhatják azt a nemzetet, mely egy ma nagyon liberálisnak ítélt politikát követ és különösen azokkal szemben, a kik e politika nélkül nem lennének már itt, hogy áldozatként szerepelhessenek.

A mi Magyarországi mai politikáját illeti, szembe nézhet a legkomolyabb kritikával. Egy bukaresti román lap, a „Delfinul” ismeri el ezt. Ez a lap kimondja, hogy alig lettek a magyarok szabadok, már siettek 1848-ban proklamálni a nemzetiségek egyenjogúságát s egyes papok és tanítók személyes haragja volt az, mely haragot nem a magyarok okozták, hanem egy előkelő állású román, a mi a románokat Ausztria eszközeivé tette a magyarok ellen. „E tévedés és vakság korszakában, mondja a nevezett lap, csak három ember akadt, a kiket áthatván nemzetiségének igaz szeretete, felhívást intéztek a nemzetiségükbelekhez, hogy menjenek együtt a magyarokkal.”

A román lap még messzebb megy. Kimutatja, hogy az utóbbi harminc év alatt a magyarok nem szüntek meg a románokat hívni, hogy vegyenek részt a teljes egyenlőségen alapuló alkotmányos életben, de ők visszautasították, követve az oklatan és lealázó módot, melyet ellenzéki passzivitásnak mondanak.

Nem akarom kutatni, vajjon ezek a románok nem rászédett áldozata-e egyes diplomatáknak, akik Metternich ösdi iskolájának ritka romjai s vajjon ezt az oklatan eljárást, melyet a képzelt üldözések fölfedezésével akarnak igazolni, nem azért fogadták-e el, hogy előkészítsék a talajt bizonyos hódítási eszmének.

Ez a hódítás kétségkívül fantazmagória.

tem a kezét és egy utolsó pi lantással kifejeztem minden megbotránkozómat. Hadd tudja meg, hogy legalább engem nem csalt meg. Barátomat a hajó földézetem tártam, O y bensőséggel öleltem meg, a m-ly csodálkozásra indította. Szegény Pujol... Egy óra mulva elhagytam Adent...

*

Nemrég a bulváron találkoztam Pujollal és nevével. Ugy látszott, hogy gyengédebbek egymás iránt, mint valaha és a fiatal asszony fölében csillogott mindkét fekete gyöngy.

Együtt ebédeltünk és természetesen Adenről beszéltünk.

— Apropos — szólt egyszerre a konzul, — tudod, hogy a lelettel, amelyre Mouloudnál akadtál, egy teljes hétig tartottad működésben a fantaziánkat. Nem vagy kíváncsi a dolog megoldására?

Ebben a pillanatban inkább zavart voltam, mint kíváncsi és alig tudtam egy választ kidugni, amelynek persze nem volt se füle, se farka.

— Képzeld — magyarázta meg Pujol — szolgám sajtáságos módot talált ki jövedelme növelésére, azt a vizet adta el az araboknak, a melyet nőm fürdőihez használt. A gyöngy a legnagyobb valószínűség szerint a fürdőkádba esett s így került Mouloud bea Saidhoz. De hogy találta te meg ott?

— Az ördögbe is! C-aknem elnyeltem! kiáltottam egy pillantást vetve az elpiruló szép asszonykára.

A tudományos akadémiában pedig egy emlékiratot olvastak fel Aden szénbányáiról.

De mit keresnek a mi gyülekezetünkben, mely a nemzetek egyetértésének van szentelve? Mi köztünk van ehhez az idegen dologhoz, midőn egy szláv óceánba veszett latin sziget, melyet önmaga is már eléggé megrontott, el akarja rombolni a szomszéd szigetét, az egyetlen támaszpontját e világra s társul szegődik a dühös hullámokhoz, melyek elakarják nyelni a két szigetet.

Kedves barátom, már harminc éve vagyok az ön hü követője s mindenütt és folytonan szolgáltam eszméinket. És ha elmehetek Hágába, ismételni fogom, a mit a múlt februárban Bonghinak feleltem:

„Igen, én a béke embere vagyok, mert azt hiszem, hogy a háborúk és a forradalmak lerombolták azokat az akadályokat, melyek a haladás elé tornyosulnak s ma már csak az a feladatunk, hogy építsünk és javítsunk, de ne a militarizmusmussal.

Legjobbban elítéli a fegyverkezés tuzásait az, hogy huszonhárom év óta több mint 100 milliárdot költöttek a hadseregekre, s még bátorságuk sincs ma, hogy háborút kezdjenek. És a fegyverkezés mellett egy más veszedelem keletkezik, a tulzott szociálizmus, a mely anarchizmus s fajul. A kö tségek fele e ég lett volna az okserü fegyverkezésre, s a másik fele elégett volna, hogy a szociális és gazdasági javítások által elkerüljék az anarchia veszedelmét.”

Mint hogy a magyarok és románok közt könnyű az egyetértést helyreállítani, csak velünk és ne ellenünk keressék azt a románok, meg vagyok győződve, hogy a mi nemes társulatunk, mely oly más, komoly kérdésekkel van elfoglalva, nem fogja megengedni, hogy olyan panaszfoglalja el, mely nem egy békekongresszusra, de háborukongresszusra való

Vegyes hírek.

* **A virilista Schlauch.** A biharmegyei virilisták legutóbbi összeírása alkalmával Schlauch Lőrinc biboros nagyváradai püspök 112,750 frt. 9 krajcárral szerepelt a lajstromban, mint legtöbb adófizető. Utólag azonban kitünt, hogy ez az impozáns összeg téves, amennyiben a nagyváradai róm. kath. szertartású püspöki javadalmak után Schlauch csak 67,105 frt. 43 kr. adót köteles fizetni, ami onnan van, hogy az adó a központban, Nagyváradon lévén összpontosítva, az ott levő adatokat az összeírás alkalmával megküldték a megyének, a vidéki adóhivatalok pedig a megyei birtok után szintén beküldték az adatokat, s így a tulajdonképen egy és ugyanazon adó valami csekélyke tévedés folytán összeadódott az eredmény és 67,105 frt 43 kr helyett 112,750 frt 9 krt mutatott.

* **Az Egyesült Államok nő-elnöke.** Megérhetjük rövid két év mulva, hogy az északamerikai Egyesült Államok elnöki székén nő fog ülni, vezetve a világ leghatalmasabb országának államügyeit. Woodhall Martinné asszony alapos ismerete és nagy erélyével oly népszerűségnek örvend ma Amerikában, hogy a múlt elnöki választásnál már 500 szavazatot kapott, az ősszel pedig körutat tesz e roppant birodalomban. szónoklatokat tart a néphez, hogy megismertesse magát a lakossággal, mert a jövő 1896-ki elnöki választás alkalmával komolyan jelöltül akar fellépni. Woodhullné minden tekintetben figyelemreméltó asszony. Atyja ügyvéd volt Ohióban, első férje orvos. Ennek korai halála után az özvegy leánytestvérével szövetkezve, bankházat nyitott, még pedig oly szerencsével, hogy rövid hat hét alatt másfél millió forintot tették szert. Ekkor egy Humanitarian című folyóiratot indítottak meg, mely csakhamar nagy elterjedést nyert és maig is egyre népszerűbb lesz. Egyenes jellege, szókimondása azonban sok ellenséget is szerzett neki, bankja megbukott és maga legalább nyolcszor került fogságba. 1877-ben a két nővér Angliába költözött át és Londonban mindketten férjhez mentek. Woodhullné asszony második férje Martin jól ismert angol filantrop író. A Humanitarian Angliában is nagyon el van terjedve és első sorban a társadalmi kérdés minden szempontból való tanulmányozásának van szentelve.

* **1200 munkás sztrájkja.** Az asztalosok sztrájkja mellé tegnap a fővárosban kezdetét vette a magyar fegyvergyár munkásainak sztrájkja is. Reggel 1200 munkás nevében Melcer főmunkás beállott egy küldöttség élén a gyár igazgatósági irodájába és ott a munkások által régebben előterjesztett követelések és feltételek azonnali el nem fogadása esetére bejelentette a munkának beszüntetését. Az igazgató éppen tegnapelőtt utazott el, az ott levő tisztviselők nem adhattak semminemű felvilágosítást, mire Melcer kijelentette, hogy a magyar fegyvergyár összes munkásai megkezdik a sztrájkot.

* **Óriási erdőégés Amerikában.** Wisconsinban és Minnesotában roppant erdőégések voltak a vasút vonal mentén. A tűz által okozott kár több, mint tizenkét millió. A tűzben közel ezer ember veszett oda. Magában Hynkleiben kilencven halottat temettek el; a legtöbb holttest meg volt szenesedve. A Tribune szerint husz város pusztult el.

* **Paduai Szent Antal holttestét ellopták.** A paduai Dell Arteleo templomban, éjjel ismeretlen tettesek a fájót fölfeszítették, behatoltak a sírboltba és paduai Szent Antonio koporsójából a bebalzsamozott holttestet és a koporsóba helyezett nagyértékű arany és ezüst áldozati tárgyakat elrabolták. A hajnali órákban egy szomszédos erdőben teljesen megesonkítva találták meg a nagybecsű relikviát. A megtalálás hírére az egész papság kivonult az erdőbe és fényes szertartás mellett pompás koporsóban hozták vissza a szent maradványokat.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. szeptember 5-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 14,6 C. fok. Légnyomás 760. millim. Szélirány nyugati. — Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 5 millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 30 fok. Legalacsonyabb hőm. 13 fok.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreceni távirtd. hivatalnál szeptember 5-én: enyhe, hősüllyedés.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nyitványos olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A Göncy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Orfeum minden este a „Koroná”-ban, és „A debreceni polgárban.”

Zeneestély az „Angol királynő” szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

A tűzoltó-zenekar minden szombaton, vasárnap és ünnepnapon este a „Budapest” sörarnokban játszik.

Hippodrom minden este a Széchenyi u. végén.

Szeptember 9-én este 1/8 órakor, műkedvelő előadás a „Margit”-fürdőben.

Szept. 10. Tanév megnyitása az iskolában.

Szept. 24. Hajdumegyei közgyűlése.

Október 1—9. Debreceni Dienes napi országos vásárok következő rendben: 1—3-án bőr, gyapjú, méz, tojás, iparcikkek, gabona nemek és mindenféle terményvásár, 4—5-én juhvásár, 6—7-én sertés vásár, 7—8-án lóvásár, 8—9-én b. romvásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartam alatt árusíthatók.

— **A Stencinger ház kisajátítása.** A piactcai Stencinger ház kisajátítása ügyében több tekintélyes polgár értekezletet tartott Márk Endre ügyvédi irodájában. Jelen voltak: id. Csanak József, Lengyel Imre, Jámber Ferenc, Vagy János, Nagy Ferenc, dr. Balkányi Miklós, M. Nagy Bálint, Nemes Kálmán, Harmath Gergely, Szilágyi Imre, Márk Endre. Az értekezleten előterjesztés történt az ügy eddigi történetéről, mely még 1867-be kezdődik, midőn a városi közgyűlés egyhangulag kimondotta Stencinger ház kisajátítását és ennek előké-

sztásával bizottsági tagokból kiküldöttséget alakított. — Később a tulajdonossal kötött egyesség alapján a kisajátítás joga telekkönyvileg is bejegyeztetett, valamint kikötött, hogy az ez után esetleg történő beruházásokért kárpótlást a város nem fog fizetni. Az újabb időben ama közgyűlési határozat végrehajtása érdekében társadalmi vonaton megindult mozgalom egyik nagyfontosságú eredménye, hogy a közvetlenül érdekelt takaré- és hitelintézet közgyűlése elvben hozzájárult a pénziatézis díszes új bérházat eltakaró ódon épület kisajátítási költségei egy részének viseléséhez, felhatalmazván az igazgatóságot, hogy a hozzájárulás összegére tegyen javaslatot. Az igazgatóság ennek következtében husz ezer koronát ajánlott meg, oly formán, hogy ez az ajánlat 1894. július 1-től számított két évig kötelező. A tegnapi értekezlet, ez előzmények meghallgatása után a további teendőket beszélt meg. Tanácskozás folyamán több rendbeli forráshozatott javaslatba, amelyből a város a kisajátítás költségeit beszerezheti. — Rámutatott az értekezlet a piacutcai u. n. tábornoki (Dobozy-féle) házra, mely a városnak fekvéséhez illő jövedelmet nem hoz; a szépülő Piac-utcának díszére nem válik, s vagy egészen újjá kellene építeni, vagy a mit az értekezlet javaslatba hoz, el kell adni, s az eladási árból fedezhető lesz a kisajátítás költsége. Másik fedezeti módul ajánlja az ingatlanok változásánál szedendő egy százalék illetéket, melyből évente 10—15 ezer esetleg több is befolyna a házi pénztárba. Ez illeték, melyet Budapesten és több nagy városban behoztak már, utcák, terek nyitására kisajátítási alapul szolgálna. Ez az illeték fedezné a Stencinger ház megvételének költségeit olyan formán, hogy a földi pénztár, melynek célja épen városi ingatlanok szerzése, előlegezné a szükséges összeget, melyet az ingatlan változások után szedett 1% illetékből fizetne vissza a város. Ezeknek megbeszélése után abban állapodott meg az értekezlet, hogy az ügyet ott folytatja tovább, a hol még 1867-ben fálbeszakadt, vagyis lépéseket tesz az egyhangulag hozott 1867-diki közgyűlési határozat foganatosítása iránt, e célból sürgős indítványt ad be a közgyűléshez, melyben kéri, hogy a kérdéses ház kisajátítása azonnal tűzessék ki napirendre és valamely módon gondoskodják a város a ház kisajátításáról, mely első sorban és legfőképpen a városnak áll érdekében, mert a nagytemplom előtti tér alakja csak így tehető szabályossá, — a város legszébb pontja így szabadul fel egy további fejlődését akadályozó dísztelen ódon épület-tömegtől s így válik lehetővé a Csapó-utca elejének szabályozása, mely a Stencinger ház kisajátításától tetetett függővé.

— **A polgármester szabadságon.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ma kezdette meg szabadságát. Előbb Budapesten tölt pár napot, hogy külföldi városi ügyekben a minisztériumokban eljárjon. Onnan Mehádiára utazik s a Herkules fürdőben marad két hétig. Távolléte alatt Vértessy István főjegyző helyettesíti.

— **Névnapi ünnepély.** A dsbr. ev. ref. felsőbb leányiskola országszerte ismert nevű igazgatónője, Kaloesa Róza urhölgyet, tegnap névnapja alkalmából az igazgatása alatt lévő intézet tanítónői, számos ismerőse és a már beavató kis csapok ragaszkodásuk, tiszteletük, szeretetük kifejezéseivel halmozták el Este az intermált ebédő termében barátságos vas-orára gyűltek össze, hol Mindszenti Imre egedlelkész és többen mondtak felköszöntőket a tavaszy fáradhatlan igazgatónőre, a szellemes ironőre, ki rövid debreceni szerep-

lése óta már annyi érdemet szerzett arra, hogy a nagy közönség nevében mi is kitejazzuk legjobb kívánatainkat nevenapján.

— **A házipénztár költségvetése.** Tegnapi számunkban már jelentettük, hogy Szabó József főszámvevő a házipénztár 1895. évi költségvetését elkészítette. E szerint előirányozva van

rendes kiadás	969984 frt 09 kr.
rendkívüli kiadás	41327 frt 95 kr.
összesen	1,011312 frt 04 kr.
rendes bevétel	970877 frt 40 kr.
rendkívüli bevétel	1000 frt — kr.
összesen	971877 frt 40 kr.

A hiány 39434 frt 64 kr.

— **A vármegyéről.** Hajdúvármegye állandó választmányára ma délelőtt 9 órakor gróf Degenfeld József főispán elnöklété alatt ülést tartott a megyeház tanácstermében. Holnap délelőtt 9 órakor ugyanott a számonkérőszék tartja meg ülését.

— **Pénztárvizsgálat.** Debrecen város alapítványi pénztárnoka, Nánási Miklós, szabadságáról visszaérkezvén, mielőtt a pénztár kezelését átvette volna, az ideiglenesen helyettesített pénztárnok, Koszorus Kálmán által vezetett alapítványi pénztárban, tegnapelőtt délután, Király Gyula tanácsnok: dr. Magos György, Viski Sándor számvevősegi tag, pénztári vizsgálatot tartottak, s a Koszorus Kálmán helyettes pénztárnok vezetése idejéről, mindent rendben találtak.

— **A tanács rendelete.** A városi tanács egy végzésével, a járások kiadásának idejét akként szabályozta, hogy a vásárfelügyelőség járlokat ünnepnapokon egyáltalában nem, vasárnap, de 10 óráig. — kivéve az orsz. vásárokat, hétköznapokon pedig délelőtt 9 órától 12-ig d. u. 3—5-ig köteles kiszolgáltatni.

— **Halálozás.** Tegledi Kovács László, közéletünk veterán bajnokának ravatala, lakházának egyik szobájában van felállítva. Halálát a városházán és a kaszinó épületén gyászlobogó hirdeti. A holnap d. e. 10 órakor végbemenő temetésén előre láthatólag a közönség részvéte teljes nagy mértékben fog nyilvánulni. A lapok is meleg elismeréssel emlékeznek meg a csendes agsággal, sze id halálal véget ért pályáról.

Az első takarékpénztár a következő gyászjelentést adta ki: A debreceni első takarékpénztár részvénytársaság fájdalomteljes érzéssel tudatja, hogy alakulásakor első jegyző és ügyvédje, választmányi, — majd igazgatósági tagja Tegledi László ur bites ügyvéd, szab. kir. Debrecen város törvényhatóságának bizottsági tagja stb. stb. f. 1894. évi szeptember hó 4-én reggel, életének 78-dik, intézetünkél előöltött szolgálatainak pedig 48-dik évében elhalálozott. A megboldogult temetése f. évi szept 6-án d. e. 10 órakor fog az egyháztér 345. soroz. a háztól a reformátusok nagytemp omában tartandó gyászszertartás után megtörténni s hült tetemei a Koszuth-utcai sírköveben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Mely végisztszesség tetejére társaságunk f. részvényeseit, tisztviselőit a t. társaságintézeteket s általában a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívjuk. Debrecen, 194 szeptember hó 4. A debreceni első takarékpénztár igazgatósága. Áldás legyen emlékeztén.

— **A katonaság köréből.** Ha most úgy véltetnül Debrecenben valami nagyobb turba keletkeznék, vagy olyasmi történnék, amikor hírteleni katonai karhatalom lenne szükséges, bizony nagyon kevés hadfit lehetne összeszedni; azokat is csak úgy egyenként a kaszárnyák megszélése mellől elszólítva, vagy a katonai kórházról, a hol szolgálatot teljesítenek. A kik legutoljára maradtak, a honvédluszárok ma reggel hagyták el városunkat. Három különvonatba helyezték el a legénységet és lovakat s rövid egymásutánban megindították a szállítmányokat Kápolna felé, a honnan aztán more patrio vonulnak a Moos körül tartandó

befejező nagy gyakorlatokra. — A már Moos körül manővröző honvéd-gyalogságunknál, a 3. ezrednél több apróbb baleset történt, dr. Szócska Lipót ezred-orvos eltörte a lábát, Antonovics Oszkár főhadnagy lábára hágott a ló, Görtes Albert főhadnagy színtűn a lábával van baji, ugrás közben kimarjult a cs. és kir. 39. gyalogezred már a napokban visszaérkezik. — Szept. 8-án, reggel 7 óra 20 perckor és 7 óra 30 perckor két külön vonaton Révről (Biharmegye) indulva 3 törzstiszt, 32 főtiszt és 1003 ember érkezik Debrecenbe. Az ezred egy zászlóalj N-Váradon van, hol a 37. ezreddel együtt a várban van helye.

— **A „Csokonai kör” választmánya folyó szept. hó 7-én (pénteken) d. u. 5 ó. a főisk. nyilvános olvasó termében ülést tart. Tárgy: 1. Jelentés az évkönyv elkészítéséről, 2. Jelentés a Telegdy alapítványról, 3. Folyó ügyek.**

— **A tanszerkiállítás területén lázas szótéggel dolgoznak a kiállítási tárgyak csomagolásán, melyet ma be is fejeznek.** A kiállítás igazgatósága is készen van a tanszervásárlásokkal, melyeket a kormány és a város által adományozott 1500 forintból eszközölt. Legtöbbet vásároltak Calderoni és társától. Nagybecsűek a Göncy egyesület által alapított tanszermúzeum számára tett ajándékozások melyeknek értéke felül van 3000 forint, a legszebb ajándék a Holc budapesti tanszer kereskedő cégé, aki a kiállításra küldött összes 380 frt. értékű gyűjteményét a tanszer múzeumnak ajándékozta.

— **Hamis pénzgyár a vidéken.** Az utóbbi időben az ország különböző vidékein gombamódra termettek a bankóhamisítók, akikkel ugyancsak meggyűlt a rendőrség, meg a csendőrség baja, de a közönségé is, melyet hamis bankók elárasztásával fenyegettek ezek a veszedelmes, szervezett bandák, melyeknek számai Budapesttől az ország széleig s a vidékről Budapestig elnyomultak. — Egy ilyen bandának Debrecenben is voltak bűntársai, akik pár hamis tíz forintson próbáltak is tud adni, de csakhamar rajtavesztettek a derék emberek. A szomszédos Huga! j, szabolas-megyei községben volt keletkezében most egy ilyen bankóhamisító-gyár, de amelyet az ujfehértói csendőrség csakhamar felfedezett és ártalmatlanná tett, mielőtt gyártmányát forgalomba hozhatta volna. Az esetről tudósítónk következőket közli velünk. Ujfehértón e napokban kiraboltak egy szatócs boltot. A tettes ösmeretlen volt. A csendőrség tehát nyomozni kezdett. — E nyomozás folyamán értesültek a csendőrök arról, — hogy Huga! j lakik egy rosvot multu kovács mester, Kremnyick y nevű, aki arról nevezetes, hogy mikor egy ezöltt tiz esztendővel elkövetett betörésért gyanura kutatást tartottak a házában, kiderült, hogy ebben a betörésben ugyan ártatlan volt, de ő az, aki Ujfehértón a r. kath. templom oltárának kincseit elrabolta. Ugyanis megtalálták nála a szeutségtartót, a mit ő rabolt el. Ezért be is zárták hat hosszú esztendőre. A mostani házi kutatás is meglepő, szenzációs eredményre vezetett. — A csendőrség egy nem is sejtített bűnös dolognak jött a nyomára. — A Kremnyick y házában különféle préseket fedezett fel, a melyek egy és tíz forintos bankók, meg 10 és 20 filléres váltópénzek gyártására voltak berendezve. Találtak nagy papír készletet is a bankóhoz, nickl lemezeket, és 8 különféle tintát és festéket a bankó-csináláshoz. — A gépek szerkezete nem volt még egészen megfelelő a hamis pénzek előállítására, s Kremnyick y nek nem sikerült még kielégítő hamisítványokat előállítani azokon. A filléres érmeiken például a korona megfordítva került ki a p. és alul; az egy forintos államjegyek német szövegű oldalán pedig ez a szó „Ein Gulden“ sokkal nagyobb betűkkel volt szedve, mint a valódi bankókon. Kremnyick y tehát épen ujonnan próbálta kivésni azt a szót. — A rajta csipett pénzgyártó érdekes vallomást tett. — A gépreseket Székesszegh várról kapta mint „gyógyszer” küldeményt utánvéttel. Csakugyan megtalálták nála a kompromittált cégekkel folytatott egész levelezést és utalványo-

kat. T. m. melyről hívtak s zítv kulcsot bajba akitt közöltét. A lezött a gpedig eg ségével. uradalon elbocsát

gészítő helyiség őrnagy 11 hadk soroztat apát is, már bes át s esa

postahiv desét m

jelentés Mariska György, gyermek írma m rokon é feledhet T ő pl életének órákor Hült te mak Na gelikus temető 1894. s

nyiregy julius h házában dohányg mazást. sán szá gazdaja a leány melyek is tett csak nel észrevet nemiek, hez tart lakásán ményre találtak jában. A tolvaj c a törvén

Rábé, b oszlopot ppleztes Il yés B valta el ünnepet

igazgató nak te tövises e nevez jubiláns j á n e zei nem Lasz pe estét a megjuta

iparos-iff bot. A l szivesked szolgálna

x emészté fuvódás hiányba

kat. Találtak nála egy egészen új kulcsot is, melyről kisért, hogy az ujfehértói postahivatalajtájához volt készítve. — Kremnyicky beismerte, hogy a kulcsot ő készítette. — Belekeveredett a bajba az ujfehértói kisbíró is, — akit az a gyanu terhel, hogy Kremnyickyvel ő közölte a postahivatalajtó-szárjának a modeljét. A letartóztatott bankóhamisító éjjel dolgozott a gépeken, az éjjeli két óra alatt; még pedig egy titkába beavatott napszamos segítségével. — Kremnyicky ez előtt a hugyalji grófi uradalom kovácsa volt, de lopások miatt onnan elbocsátották.

— **Utóállítás.** A 39. gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságának nagy csapó-utcai helyiségében ma délelőtt lovag Wurmb Emil örnagy elnöke alatt utóállítás tartott, melyre 11 hadköteles állott elő. Kettő ezek közül besoroztatott. Megvizsgált a bizottság még két apát is, akik mindketten munkaképtelenek lévén, már besoroztatott fiaik a póttartalékba helyeztetek át s csak nyolc heti kiképzésre vonulnak be.

— **Távirda.** A debrecen-pályaudvari kir. postahivatal, távirdával egyesítettett és működését ma megkezdte.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: „Tópler Sándorné mint neje, Moson Mariska, Tremleitner Gyuláné, Sándor és neje György, Luiza, Ottó, Stefánia, Emma mint gyermekei; — Tópler Károly, Luiza, Emma, Irma mint testvérei, továbbá számos unoka, rokon és barát, szomorodott szívvél jelentik feledhetetlen férje, atyjuk, nagyatyjuk és barátjuk Tópler Sándornak hosszas szenvedés után, életének 58. évében, Szeptember 4-én este 9 órakor hosszas szenvedés után történt elhunytát. Hült tetemei e hó 6-án déltán 5 órakor fogmak Nagyuj-utca 1610. számú háztól az evangélikus vallás szertartásával a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Debrecen, 1894. szeptember hó 4.”

— **Tolvaj cseléd.** Koleszár Julianna nyíregyházi illetőségű cselédeány, folyó év július hó végéig Szinay Gyula orsz. képviselő házában szolgált s akkor elbocsátatván a dohángyárban, mint munkásnő kapott alkalmazást. Az asszony, akinek homok-utcai lakásán szállást vett, bejáratos volt a leány előbbi gazdája házához és véletlenül észrevette, hogy a leány holmija között több olyan tárgy van, melyek az emittett helyről kerültek. Jelentést is tett ott azonnal a házasszonyának, aki csak néhány nap előtt érkezett haza s azonnal észrevette, hogy a tárgyak hiányoznak: fehérneműk, cipők, egy felöltő s több, a női toilettéhez tartozó apróságok veszttek el. — A leány lakásán tartott rendőri kutatás elég szép eredményre vezetett. Egy szép hajtűt a leány fején találtak meg; börtárcát, harisnyát stb. a ládájában. A rendőrség erre pártfogásába vette a tolvaj cselédet, kinek lopási bünygyében majl a törvényszék fog ítéletet mondani.

— **Kossuth-émlékoszlop teleplezés.** Nagy-Bábé, biharmegyei község díszes Kossuth-émlékoszlopát állított, a melyet vasárnap délelőtt telepleztek le nagy ünnepséggel. A teleplezésen Illyés Bálint orsz. képviselő saját ódját szavaltta el, aztán dicsőítő beszédet mondott. Az ünnepet a polgárság díszesbédél fejezte be.

— **Mezei János,** a „Korona“-beli Orfeum igazgatója, ki a daltársulatok magyarosodásának terén szerzett érdemeket, e hó 7-én üli tövises pályájának 30 éves jubileumát s nevezett dalszarnokban. Ez alkalommal a jubiléus egy „Házasság hírlap utjában“ című darabja kerül színpadra, melyben Mezei nem kevesebb mint hét alakban lép föl. Lesz pezsgő tombola is, a közönség s kellemes estét a magyarosodás egy derék harcosának megjutalmazásával kötheti össze.

— **Elvesztett.** E hó 1-én, szombaton este, az iparos-iffak dalestélyén elvesztett egy szarvas agancsos bot. A ki megtalálta, — esetleg tévedésből elvitte, — sziveskedjék az iparos-iffak hatvan-utcai helyiségében a szolgának átadni.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek,

a valódi „Mollféle seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító-tól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

Törvényszéki csarnok.

* **Ellőtt szélhámos.** Árleth Ferenc felett, ki magát gazdasznak adta ki s a múlt évben a külső gazdasági tanintézetben egész ruhatárt lopott össze s különböző nevek alatt kisebb és nagyobb összegeket csal ki Debrecenben, Algyőn, Szőregen, Szeghalmon, Félégyházán stb. ma ítélt a helybeli kir. törvényszék. Elnökölt Mocsy József, bírák: Konrád Samuel és dr. Rottler Béla, jegyző dr. Galánffy Lajos, a közvédat dr. Kósa Zsigmond kir. ügyész képviselte. Mintegy 13 károsult és számos tanu hallgattatott ki, akik legkülönbözőbb vidékekből sereglettek össze s voltak köztük lelkészek, hölgyek, gazdasztiztek, szép számmal földmives-iskolai növendékek stb. A törvényszék Árleth Ferencet, december 21-ike óta tartó vizsgálati fogságából 6 hónapot leszámitva, 3 rendbeli lopásért és 6 sikkasztásért **három évi börtönrre**, öt évi hivatal- és politikai jogvesztésre, a károk, eljárási és rab költségek megtérítésére ítélte, a melyek a vádlott beigazolt vagyontalansága folytán — egyelőre be nem hajthatók. Vádlott és közvédató az ítéletben meggyugodván, az jogerősnek tekinthető.

Táviratok.

(A „Debreceni Ellenőr“ s. tudósítójától.)

Budapest, szept. 5.

Szenzációs öngyilkosság.

— Érk. d. u. 4 órakor. —

A radon és az egész Csanádmegegyében óriási feltűnést okoz Sima y Ede, Kovács házi nagybirtokos öngyilkossága. Sima y a revolverrel fobelötte magát. A nagybirtokos kir. tanácsosi ranggal is föl volt ruházva. Ö gyilkosságának okául nyolcvan ezer frt. összegre rugó váltóhamisítást emlegetnek, — amit a kincstár kárára, — amelynek birtokait bérelte, követett el.

A párisi gróf állapota.

Érk. d. u. 4 ó. 30 p.-kor.

A párisi gróf állapotában a legrosszabb fordulat állott be. Az agónia megkezdődött s a halált minden percbe várják a körülte levők.

Két szerelem.

Tó parton ültünk. Ingott rengett a hullám, tündér táncot járt a hab, enyelegve a tündöklő napsugárral.

Fátyolozott fényű szemével elmerengve nézte a tó fenekén mosolygó eget, sáppadt, átlátszó arcán bánat ült.

Egyszerre hozzám fordult:

— Orvos ur, legyen őszinte, mondja meg, hogy meddig élek még?

— De nagysád...

— Tudom, hogy sorvadásban vagyok...

Oh! mondja meg, hogy meddig szenvedek még? Legyen őszine, én is az leszek.

— Margit! maga szerelmes!

Rám nézett nagy fekete szemével s aztán tiszta, nyugodt hangon felelt:

— Az!

Tréfára akartam fordítani a beszédet s elkacagtam magam.

— Kikacag? azt hittem megvigasztal — szeme könnybe lábbadt, hangja fájón rezgett. Nem tudtam mit felelni, csak végtelen szálnalmat éreztem iránta.

Kis idő múlva ismét megszólalt.

— Látom, hogy sajnál, az is jóesik. — Hallgasson ide: Tizenöt éves koromban — mikor még nem volt ajkamon hazugság a mosoly, mikor még örültem az életnek, — szerelmes lettem. Előkelő grófi család sarja volt, a kit szerettem, még sem vetett meg. Viszont szeretett s örök hűséget esküdtünk egymásnak... Atyja megtudta valahogy szerelmünket — talán én ő maga mondta meg — s elküldte utazni. Element, nem irt sohasem levelet, azt sem tudtam, hol jár, de azért nem aggódtam, mert ismertem... Amint tudja, orvos ur, én az alatt sorvadásba estem. Titkolták előttem, de a tükör igazat mondott. Napról napra láttam, mint hervadtak el arcomon a rózsák s én nem álltam magam.

Egy nap levelet kaptam. „Ó“ írta. A levélben csak ennyi volt: „Két nap múlva ott leszek.“

Eleinte megörültem, aztán elszomorodtam. Eszembe jutott a betegségem s elhatároztam, hogy nem találkozom vele. Hejh! pedig, Isten a megmondhatója, majd megszakadt a szívem.

Elementem a nagynénémhez légváltozásra, ön ugvis azt ajánlotta. „Ó“ az alatt nálunk járt. Azt gondolta rólam biztosan, hogy hűtlen lettem, pedig csak nagyon szerettem. Így majd idővel elfelejt, megházasodik s boldog lesz, mondja meg majd neki orvos ur, a temetésemen, mert arra tudom a világ végéről is eljőn, hogy szerettem mindörökké, hiven a sirig... Legyen őszinte, orvos ur, meddig élek még?...

Tompán dübörögve ömlik alá a föld Margitnak a koporsójára. A tavasz megváltotta szenvedéseitől... Haza tér mindenki, egyedül maradok. Várok valakit. Várom azt az embert a kinek siratni kell Margitot keserű bűnbánó könnyekkel. Leszál az est is, még sem jön. Szívemben vad bosznyvágó támadt ellene... Végre egy alakot látok bolyongani a sírok közt. Ez lesz az, tehát mégis eljött.

Főre vonultam s egy fatörzs mellé állottam.

Az alak közelebb botorkált; minden sirt megtapogatott, némelyiket gyufával is megnézte, Végre oda ért a Margit sírjához. Lehajolt, megtapogatta a frissen hányt földet, gyufát vett ki zsebéből s megnézte a ker-szetet.

Leborult a sirra, átölelte a keresztfát s zokogott keservesen. Helytam, hadd sirja ki magát, aztán hozzáléptem.

— Gróf ur!

Kábult arcal, zavart szemekkel nézett fel rám, aztán megszólalt:

— Maga is szerette? ... szegény ember... sirassuk együtt...

— Legjobb barátja voltam, s megbízott valamivel a gróf urat illetőleg.

— Hát nem felejtett el? Megbocsátott? Mit mondott?

— Mondja meg neki, hogy szerettem mindörökké hiven a sirig...

(Vége köv.)

Apró-cseprő.

* **Kivágta magát.**

— Azt mondják, hogy a csók szerelem nélkül olyan, mint a kenyér só nélkül. Igaz ez, Emma?

— Nem tudom mert én még soha...

— De Emma! Hogy lehet így fülleníteni?

— Mert én még soha sem ettem sótalan kenyeret.

*
Menj és térj me közibénk dicső laurásokkal,

Cifrázd véres kardod ilyen koszorúkkal,

Melyekért harcoltál.

S majd én, hív barátnőd, elzengem nevedet, —

Örömmel hirdetem bajnoki tetteidet,

Melylyel megbájtoltál!

Dukai Takács Judit.

*
A mai világ csak sajtóhibákkal bővített kiadása a régi nek.

Waiblinger.

*
Waiblinger.

* A dinamit a földművelés szolgálatában. A rombolás egyik legborzasztóbb eszközének, a terroristák szörnyű fegyverének a legbékésebb, leghasznosabb munka szolgálatában való felhasználása igazán amerikai gondolat. Az újvilágban egy idő óta csakugyan szép eredménnyel járó kísérleteket tesznek azzal, hogy egyenletes (körülbelül 2 méter) távolságban furt méternyi mélységű lyukakba dinamitot helyezve, annak villamos vezeték útján való felrobbantásával forgatják fel a földet. Az összes batteriákat egy központi helyről egyszerre robbantják fel s azt hallani a kísérletekről, hogy igen nagy munkamegtakarítással és csekély költséggel a földnek nagyon tetemes lazítását lehet ily uton elérni. Ha ez eljárás mód bevalik, legalább egy igazán békés és az emberiség valódi javára szolgáló foglalkozás robotjába kerül a pusztítás félelmes eszköze, mely eddig csak retteget terjesztett mindenfelé, a hová a technikai haladás magával vitte.

Közgazdaság.

Egy öntöző csatorna használata.

Tegnap irtuk, hogy a debreceni gazdasági egyesület vezetői az aszályos Hortobágy pusztá rendszeres öntözésének tervével foglalkoznak. Épen alkalmoszerűvé teszi ez a keletkező mozgalom az alábbi cikk közlését, mely a békés megyei gazdasági egyesület nézetait tartalmazza az arad-csanádi öntöző csatornáról.

Ime a nevezett gazdasági egyesület most megjelent emlékiratában ezeket mondja:

Az arad-csanádi öntözőcsatorna-társulat azon vállalkozása, hogy az Alföldön egyelőre 200,000 hold sivar kiszült mezőséget ilyen gyönyörű rétekké varázsoljon és a vidéknek gazdálkodási rendjét ily előnyösen átalakítsa, éppen ilyenkor látszik valóban szükségét pótló és hasznos kezdeményezéseknek. Most lehet azt legjobban megszeretni, most lehet azért leginkább lelkesedni. Még a szociális bajok orvoslására is találunk ebben gyógyszer-t — ha nem is az egyedülit — mivel egy eddig nem létezett új keresetforrás nyílik meg az intenzívebb gazdálkodás mellett, a melynek az öntözés az alföldi síkságon egyik létfeltétele.

Kétszer annyit jóságot tartalmazhat öntözőtér földdek mellett a gazda és ez ezerféle újabb hasznos munkára nyújt alkalmat úgy a téli, mint a nyári időben. Hisz a gazda existenciája ma már csak a krajcáros megtakarításokra támaszkodik, a melyből igen jó számítás és kitarítás mellett teremnek a forintok, az öntözésnél pedig egyenesen forintokban lehet a jövedelemszaporulatot kimutatni. A mezőhegyesi öntözőtér réteken — ha eltekintünk is az idej nagyon eklatáns eredménytől — az 5 éves tapasztalat holdankint mintegy 20 métermázsza szénatermés-többletet eredményezett; a mi már 3 frtjával máris 60 forintnyi jövedelemszaporulat holdankint és évenként.

Ha ebből a beruházás amortizációja, fenntartási költség és munkaszaporulat költsége címén le is számítunk 15—20 forintot, még akkor is megmarad tisztán a jövedelemben mintegy 40 frtnyi nyereség holdankint.

Olyan kecses eredmény ez, hogy megérdemli a fáradságot és költséget. Múltan pedig az alföldi öntözés csak nagy kiterjedésben létesíthető, a mhez pedig sokaknak erős elhatározása kell, ismételtén csak azt ajánlhatom, hogy megjelenek most az alföldi gazdák minél többen mezőhegyesre az öntözőtér rétek megtekintésére, hogy minél többen merítsenek erőt és erőt akaratot hasonló művek létesítéséhez. A műszaki tervek az említett 20 ezer holdra már elkészül-

tek, csak a pénzügy megoldás és szervezkedés van hátra, hogy a munkálat megindítható legyen.

* A hesseni légy. A városi tanács „hirdetés”-t adott ki a hesseni légy ellen való védekezés tárgyában, mely így hangzik:

Mivel a hesseni légy (*Cecidonia destructor*) az ország nagyrésztében meglepően jelentékeny károkat okozott, a már ez ügyben kiadott rendeletnek épségben tartása mellett, az észak-amerikai Egyesült államokban tapasztalt sikerek alapján a Nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur 46 414/VII. 2. 6. sz. a. körrendeletével következőket rendelte el: „Az oroközségek, illetve városok házában, hol a hesseni légy infectió az elmúlt vagy a folyó évben nagyobb mértékben megálapított, az u. n. csalogató vetések veendő alkalmazásba. Ezek abban állanak, hogy minden táblában már augusztus utolsó, vagy szeptember első napjaiban több helyen néhány barázdányi őszi gabona, vagy árpa vetendő, mely célra a legelőnyösebb minőségű vetőmag is használható. — Ezek a csalogató vetések arra való, hogy a hesseni legyek ezekbe rakják petéiket. Az ilyen csalogató vetések azután a rendes vetés, legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alá szántandók. ügyelvéni arra, hogy egész hosszukban tökéletesen föld alá kerüljenek és így beölik tavasszal a légy rajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alá szántott csalogató vetések lehengerzése is. Figyelmeztetik tehát a gazdaközönséget, hogy tekintettel a hesseni légy által okozható fenyegető veszély nagyságára, eme védekezési módot a legszigorubb pontossággal vegye alkalmazásba.” Debrecen, 1894. augusztus hó 30. A városi tanács.

Erték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1894. szeptember 5-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4% — — —	121.65	121.90
„ vasúti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	126.50	127. —
„ koronajárdék 4% — — —	96.10	96.60
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	100. —	100.30
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	123. —	123.50
Egységes állam kötvény 4 1/2% — — —	93.60	99.10
Tisza-szegedi 4% -os nyeresémsorsjegy	143. —	144. —

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	467.75	469.25
Osztrák hitelbank részvény — — —	369. —	370.60
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	118.50	120. —

Sorsjegyek:

Magyar jelzőbank 4% -os sorsjegy	127.50	128.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3% -os — — —	116.50	117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	11.50	12. —
Osztrák „ „ — — —	17.50	18. —
Olasz „ „ — — —	12.75	13.25
Bazilika sorsjegy — — —	9.25	9.75
Jó-sziv „ — — —	3. —	3.30

Pénzümek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.83	5.95
20 márkás arany — — — — —	12.19	12.23
20 frankos arany — — — — —	9.87	9.91
1 Sav reigens — — — — —	12.33	12.43

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére

Budapest, szeptember 4.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma sürgősen kінáltak, a vételkedvgyege volt, az irányzat lanyha maradt. Eladott 18,000 mm. 5 krral gyengébb áron.

Eladások:

Tiszavidéki 300—83 mm. 6.70 frt.	100—82
6.70 frt. 100—82 mm. 6.55 frt.	100—82 mm. 6.80
200—81 mm. 6.80 frt.	100—80 mm. 6.80 frt.
400—82 mm. 6.55 frt.	100—81 mm. 6.55 frt.
200—80 mm. 6.55 frt.	100—82 mm. 6.50 frt.
100—81 mm. 6.55 frt.	100—81 mm. 6.50 frt.
6.47 1/2 frt. 100—80 mm. 6.47 1/2 frt.	100—80 mm. 6.47 1/2 frt.
200 81 mm. 6.50 frt.	100—81 mm. 6.62 1/2 frt.
100—81 mm. 6.55 frt.	650—81 mm. 6.60 frt.
300—81 mm. 6.60 frt.	100—80 mm. 6.60 frt.
400—80 mm. 6.55 frt.	100—80 mm. 6.47 1/2 frt.
100—79 mm. 6.40 frt.	

3 havi időre.

Zab 5.85—6.30 frt

készpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek változatlanok.

Határidő-üzlet. Ma Amerikából nem jött érteítés, s nálunk kezdetben igen lanyhán indult buza, s csak később javult meg 1—2 krral. Tengeri is igen lanyhán indult, de az erős vásárlási kedvre déltel némi emelkedést mutatott, később azonban az általános lanyhaságra ismét 5—6 krral ellanyhult. Zab csekély üzlet mellett változatlan.

Zárlat 1 óra:

		frt
Buza	szept.—okt. 1894	6.34—6.36
	már.-ápr.-ra 1895	6.84—6.85
Rosa	szept.-okt. 1894	5.24—5.26
	már.-ápr.-ra 1895	5.75—5.76
Tengeri	szept.-okt. 1894	5.93—5.95
	máj.—júnra 1895	5.86—5.87
Zab	szept.-okt. 1894	5.77—5.79
	már.-ápr.-ra 1895	6.14—6.16
Repeze	aug.—szept. 1894	9.70—9.80

Zárlat 4 óra:

		frt
Buza	szept.—okt. 1894	6.33—6.34
	már.-ápr.-ra 1895	6.83—6.84
Rosa	szept.-okt. 1894	5.23—5.25
	már.-ápr.-ra 1895	5.74—5.75
Tengeri	szept.-okt. 1894	5.90—5.92
	máj.—júnra 1895	5.85—5.87
Zab	szept.-okt. 1894	5.76—5.78
	már.-ápr.-ra 1895	6.14—6.16
Repeze	aug.-szept. 1894	9.70—9.80

Hivatalos felmondások: 29,000 mm. buza, 6000 mm. rozs.
Időjárás: derült.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Szeptember hó 3. Hizott sertés árak 1. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 41.5—42. kr. Öreg közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban 41.5—42. krig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 43.—43.5 krig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban 43.5—44. krig. — Fialat könnyű (páronként 250 kgr. terjedő súlyban 45.5—46. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (dárónként 280 klg. felüli súlyban) 42—42.5 kr. — Közép (páronként 220—280 klg. súlyban) 42.5—43. krig. Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 44—45. klg. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felolós szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

A csemege szállónak

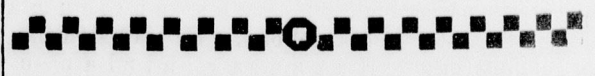
kilóját a mai naptól kezdve
35 krra szállítottam le.

Tisztelettel

Leidenfrost Ármin.

kereskedő,

DEBRECZEN.

Szerény butorozott szobát,
teljes ellátással,

keres egy művelt német leány,
a magyar nyelv elsajátítás végett.

Havi 20—25 frtért.

Előnyben részesül idős, mag. urnő, vagy hivatalnokné, esetleg könnyebb házi teendőkből is segítők.

Czim a kiadóhivatalban.

ISKOLAI KÖNYVEKET

drótfűzéssel, kemény táblában

10 krért köt

a „Csokonai“ nyomda és kiadó részvény-társaság
könyvkötészete.

Főpiacz, Simonffy-ház a városházával szemben.

Bejárat a Hal-utca felől is.

Kathreiner

Kneipp-maláta kávéja

az egyedüli, amely a valódi kávébab ízével és aromájával bír. Ez utóbbihoz kezdetben egy harmad-, később a fele keverendő.

Kathreiner

Kneipp-maláta-kávéja

használatban a legolcsóbb vegyületabakkávéhoz, melynek az egészségre károsan ható alkotórészeit egyszerűen elenyészteti.

Kathreiner

Kneipp-maláta-kávéja

jelenleg oly kitűnően készítették, hogy a babkávéval egyszerre örölhető és minden szokott módon elkészíthető.

Kathreiner

Kneipp maláta-kávéja

tisztán élvezve is (tejjel, cukorral vagy mézzel) fölötte kellemes, jóízű és egészséges italt képez.

Minden háztartásban és minden kávé élvezőnek ennél fogva nélkülözhetlen a

Kathreiner.

Kathreiner

Kneipp maláta kávéja

ugy tisztán, mint vegyíték alakjában, tudományos és orvosi szaktekintélyek által a leghathatósabb ajánlatik.

Kathreiner

Kneipp maláta-kávéja

különösen nőknél, gyermekeknek, vérszegényeknek, gyomor és ideg betegségeknek bír kitűnő hatással.

Kathreiner

Kneipp-maláta-kávéja

mint hazai gyártmány kitűnő családi és egészségi kávé, mely mindenütt kapható. — 1/2 kiló 25 kr.

Kathreiner

Kneipp-maláta-kávéja

közkedveltsége miatt sokszorosan utánoztatik. Nyitva kimért áru vagy csalárd-ságra számított csomagokban lévő határozottan vizs-szaút sitandó.

Csak az eredeti, fehér csomagok kérendők, melyeken világosan kivehető a név:

Kathreiner.

Üzlethelyiség a főpiacson.

A Tóth Gyula-házban
(főpiacz és Hatvan-utca-sarkon)
egy szép és nagy üzlethelyiség
kiadandó.

Felvilágosítást ad

Tóth Gyula vaskereskedő.

Eladó fabódé.

A kereskedelmi akadémia
épületének első udvarán, a
tanszerkiállítás számára fel-
állított — 12 m. hosszú és 12
m. széles — favázás bódé
eladó.

Bővebb értesítést ad ugyanott a
Gerster és Rössler építész
iroda.

1316
szám
1894

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi
m. kir. miniszterium az 1894 évi augusztus
hó 28-án kelt 62243 számú rende-
lével a n.-várad m. kir. posta és távir-
igazgatósági épület építését és részbeni
átalakítását 88,292 frt 70 kr. + 1879
frt 30 kr. és 213 frt 25 kr. = összesen
90385 frt 25 kr. összeg erejéig enge-
délyezte.

A fentemlített munkálatok fogana-
tosításának biztosítása céljából az 1894
évi szeptember hó 20 ik napjának d.
e. 10 órájára a biharmegyei m. kir.
államépítészeti hivatal helyiségében tar-
tandó zárt ajánlati versenytárgyalás
hirdetetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak,
hogy a fentebbi munkálatok végrehajtá-
sának elvállalására vonatkozó, az enge-
délyezett költség után számítandó, és a
részletes feltételekben előírt 10%-nyi
bánapénzzel ellátott zárt ajánlataikat
kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett
hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek
beadni, mivel a későbbben érkezettek fi-
gyelemben nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonat-
kozó műszaki művelet és részletes felté-
telek nemcsak az alulírt m. kir. állam-
építészeti hivatalnál, hanem a bpesti,
debreceni, aradi, kolozsvári és szegedi
m. kir. államépít. hivataloknál is a ren-
des hivatalos órákban naponként megte-
kinthetők.

N.-váradon, 1894. évi szeptember
hó 1-én.

Biharmegyei m. kir.

államépítészeti hivatala.

KLYTHIA A bőr ápolására. az arcszín finomítá- sára és szépítésére ZSIRPOR

Legelegánsabb toilette-, bál- és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elsimerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.

Szétküldés utánvétel-
lel vagy az összeg
előleges beküldése
ellen.

Taussig Gottlieb,

finom toilette szappanok és illatszerek gyáros.

Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben BAUM MIKSÁNÁL és a legtöbb illatszert és
gyógyszertárakban.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr.
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer
kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására
Egy kis palaczk ára 20 kr.

Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadarnál, Debreczenben.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását
tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és
altestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, c. zött székrekedés, májbántalom
vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-
szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepec-é-
telt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL
feliratu ónozattal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer köz-
vény, esz és a meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszer. — Egy ónozott eredeti
üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzöllyavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, min
felnttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egy
szersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjeggyel ellátott üveg ára:
60 krajczár.

FŐ-SZÉTRÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautóvétel mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellá-
tott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothsenek
V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.